

HANDLINGSPLAN

Lærings- og mestringssenteret

Helse Møre og Romsdal

2017 - 2019

1. Innledning

Å sikre best mulig pasient- og pårørendeopplæring til flest mulig er målet til Lærings- og mestringssenteret (LMS) i HMR. Handlingsplan LMS Møre og Romsdal 2017 – 2019 er basert på Helse Midt-Norge RHF sin Handlingsplan for Opplæring av pasienter og pårørende 2017-2021, Helse Midt- Norges RHF sin *Strategi 2030* og *Veileder for Lærings- og mestringssenteret i HMR 2016-2020*.

Pasienter har lovfestet rett til informasjon og medvirkning. Dette innebærer blant annet rett til innsikt i egen helsetilstand, innholdet i behandlingstilbudet og innflytelse på selve behandlingen.

Pasientopplæring er en av fire hovedoppgaver i sjukehusa. Pr. i dag er dette en mindre prioritert oppgave ut fra ressursene som fins i HMR. LMS arbeider for at pasientopplæring blir en mer tydelig og sentral oppgave i HMR med bakgrunn i lovverk og fremtidens satsning for å skape pasientens helsetjeneste i HMR.

LMS i Helse Møre og Romsdal skal bidra til økt kvalitet på lærings- og mestringstilbud gjennom utvikling, kommunikasjon og opplæring av helsepersonell. Lærings- og mestringstilbudene skal legge til rette for at personer som har langvarige helseutfordringer, og deres pårørende og foresatte, tilegner seg kunnskap som kan bidra til mestring av egen livssituasjon. LMS sitt arbeid og lærings- og mestringstilbudene skal bygge på kunnskapsbasert praksis.

Brukermedvirkning er sentralt i alt arbeid ved LMS i HMR. *Standard metode, «arbeidsmetoden» til LMS, som betyr at alle kurs skal planlegges, gjennomføres og evalueres i et likeverdig samarbeid mellom fagpersoner og brukerrepresentanter/erfarne brukere.* Dette er med på å kvalitetssikre arbeidet og gjør at kursene blir mer tilpasset deltakere.

LMS arbeider for at pasientopplæring inngår i aktuelle pasientforløp, spesielt for de med langvarige helseutfordringer, og da er det også naturlig at pårørende får ta del i opplæringen. Det er de kliniske avdelingene som er ansvarlig for pasient- og pårørendeopplæring og LMS skal støtte klinikkene i planlegging, gjennomføring og evaluering av tilbud der det er behov, og spesielt i utvikling av nye tilbud. LMS skal også være rådgiver for ledelsen i Helse Møre og Romsdal HF innen pasient- og pårørendeopplæring.

Samhandling med kommunene innen dette fagfeltet skjer gjennom samhandlingsnettverkene for læring og mestring vedtatt av Overordnet Samarbeidsutvalg (OSU). Sentrale oppgaver der er blant annet å samhandle om kompetansehevende tiltak innen helsepedagogikk, fremme reell brukermedvirkning og arbeide for å få en oversikt over hverandres tilbud.

*Handlingsplanen skal gjennomgås på teammøter for LMS to ganger i året.

1.1 Mål

Målene sammenfaller med målene i Midt-Norge RHF sin Handlingsplan for Opplæring av pasienter og pårørende 2017-2021.

Handlingsplan for lærings- og mestringssenter HMR	Strategi 2030
1. Styrke opplæring av pasienter og pårørende	Vi skaper pasientens helsetjeneste
2. Øke kompetansen innen opplæring av pasienter og pårørende i spesialisthelsetjenesten og kommunene	Vi rekrutterer, utvikler og beholder høyt kompetent personell
3. Arbeide kunnskapsbasert og bruke teknologi som gjør opplæring for pasienter og pårørende mer tilgjengelig	Vi tar i bruk kunnskap og teknologi for en bedre helse
4. Styrke samarbeidet om opplæring av pasienter og pårørende med brukerorganisasjonene, kommunene og andre aktører	Vi er gode lagspillere

2. Satsningsområder

Del 2 av planen gjør rede for de konkrete tiltakene Lærings- og mestringssentret skal prioritere i planperioden.

2.1 Styrke fagområdet opplæring av pasienter og pårørende

2.1.1 Opplæring av pasienter og pårørende i standardiserte pasientforløp

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
Opprette kontakt og samarbeide med forløpsansvarlig i HMR slik at pasient- og pårørendeopplæring blir en naturlig del i aktuelle pasientforløp	Espen	2017
Oppnevne en forløpsansvarlig i LMS	Espen	2017
Lærings- og mestringssenteret har jevne møter med opplæringskoordinatorene/ansvarlige på klinikkene om planlegging av kursene som er integrert i standardiserte pasientforløp	alle	2018
Fremme arbeidet med dette i møte med brukerorganisasjoner, brukersamlinger og i møte med brukerutvalget i HMR	alle	2017

2.1.2 Likeverdige helsetjenester

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
--------	-----------	-----------

Starte opp utviklingsprosjekt knyttet til kommunikasjon om minoritetshelse	Kari Anne og Stein	2018
--	--------------------	------

2.1.3 Riktig bruk av kodeverk

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
Innarbeide rutiner for informasjon til helsesekretær og opplæringsansvarlige / kursledere for registrering av koder. (forbedringsarbeid til LMS – PSAD?)	alle	2018
Det skal utarbeides oversikt over ekspedisjoner ved sjukehusene, slik at informasjon om kodebruk på pasient- og pårørendeopplæring kommer ut til de som jobber med det i klinikkene.	Mariëtte	2017
Tilby opplæring for aktuelle som registrerer aktivitet/tiltak for å sikre riktig bruk av kodeverk	Helseforetak/ LMS	2018
Det skal hentes ut årlig rapport fra ansvarlige i Helseforetaket i forhold til riktig bruk av kodeverk på opplæring.	Toril	2018

2.1.4 Riktig legemiddelbruk

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
Invitere aktuelle fagfolk ved sykehusapotekene, i samråd med avdelingene og brukerrepresentantene til å bistå med foredrag på kurs og evt. også invitere til å bli med i utviklingen av aktuelle kurs. Bidra til at fagkunnskapen og informasjonen som gis er enkel, forståelig og tilpasset pasientgruppen	alle	2017

2.1.5 Styrke det psykiske aspektet innen lærings- og mestringstilbud

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
Sette fokus på temaet psykisk helse i planlegging av lærings- og mestringstilbud. Bidra til at temaet blir tatt med i programmet der det er aktuelt.	alle	2018

2.2 Øke kompetansen innen opplæring av pasienter og pårørende i spesialisthelsetjenesten og kommunene

2.2.1 Planer og faglige nettverk

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
Utarbeide kompetanseplan (oversikt og planer) for den enkelte ansatte ved lærings- og mestringssenteret	Toril	2017
Sørge for at det er kompetanseheving på interne samlinger for LMS	alle	2017
Benytte møtearenaer i spesialisthelsetjenesten til å fremme faget pasient- og pårørendeopplæring.	alle	2018
Benytte eksisterende nettverk for læring og mestring (kommuner) til gjensidig kompetanseheving innen fagområdet (se punkt 2.4.1) Min. et faglig innlegg på hvert møte	alle	2017
Arrangere 1-2 fagdager i året for kommuner, spesialisthelsetjenesten og brukerorganisasjoner/brukerrepresentanter (se punkt 2.4.1)	alle	2017

2.2.2 Helsepedagogikk

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
Lærings- og mestringssenteret skal arrangere minimum et kurs i helsepedagogikk for ansatte i helseforetaket, brukerrepresentanter og kommuner (utviklingsprosjekt med involvering av brukerrepresentanter i 2016-2017)	Stein og Toril	2017
Følge opp nye opplæringstiltak som følge av kurs i helsepedagogikk (i.h.t. veileder)	alle	2018
Utvikle modul for helsepedagogikk for LIS 1 og LIS 2 (samarbeide med opplæringsansvar i HMR)	Stein, Jan Ole og Toril	2018
Bistå i utvikling av felles regionalt «plattformdokument» for helsepedagogisk kompetanse	Stein og Toril	2017

2.3 Arbeide kunnskapsbasert og bruke teknologi som gjør opplæring mer tilgjengelig

2.3.1 Kontinuerlig forbedring

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
PAM – videreføre arbeidet med bruk av PAM i relevante	LMS	2017

opplæringstiltak		
Bidra i å utarbeide felles/relevant evalueringsverktøy for lærings- og mestringstilbud for barn, ungdom og foresatte (i samarbeid med KKBU i HMR)	Stein og Ellen	2017
Sikre gode evalueringsordninger i de enkelte opplæringstiltak og oppfølging av resultater	alle	2017
Kontinuerlig evaluere arbeidsprosesser i LMS	alle	2018

2.3.2 Forskning, utvikling og innovasjon

Fagutvikling

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
Bruke innsamlede PAM-data for å videreutvikle pasient- og pårørendeopplæring	alle	2017
Videreutvikle e-helse og e-læring i pasient- og pårørendeopplæring	Jan Ole	2017

Forskningsformidling

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
Ha oppdatert forskning innen Læring og Mestring som en del av etterutdanninga i helsepedagogikk	Toril/ Stein	2018
Rekruttere systematisk og aktivt til regionale- og nasjonale videokonferanser	alle	2017
Bidra på forskningsdagene i samarbeid med høgskolene/NTNU VOLDA	Espen	2017
Videresende nyhetsbrev fra Jan Ole og NKLMH	alle	2017
Informere om forskning innen læring og mestring i LIS-utdanninga i HMR	LMS Stein, Jan Ole og Toril	2018

Utvikling:

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
Utvikle tilbud til minimum 4 nye grupper (for eksempel minoritet, sanseapgrupper, pasientgruppe uten org og grupper med stort opplæringsbehov), se også pkt 2.1.2.	alle	2018

Innovasjon:

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
Implementere bruk av e-læringsprogram og/eller filmer som forberedelse til kurs (for eksempel stoffskifte, KOLS og andre diagnosegrupper der det finnes gode og tilgjengelige tilbud.)	Jan Ole og Stein	2017
Publisere e-læring på websidene til HMR.	Jan Ole	

Ta i bruk e-læring som allerede finnes som en del av eksisterende kurs og være pådriver for nye e-helseverktøy som har økt mestring hos pasienter og pårørende som mål.	Jan Ole Stein og Toril?	2018
---	-------------------------	------

2.3.3 Informasjonsutveksling, IKT og e-helse

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
Implementere bruk av PLO-meldinger i oppfølging av pasienter og pårørende i forbindelse med lærings- og mestringstilbud. (ikke mulig teknisk ennå)	Toril	2019
Arbeide for at læringsportalen kan brukes til pasient- og pårørendeopplæring.	Jan Ole	2018
Ta i bruk Skype/videokonferanse i kurs og gruppetilbud	alle	2017

2.4 Styrke samarbeidet om opplæring av pasienter og pårørende med brukerorganisasjonene, kommunene og andre aktører

2.4.1 Samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen om opplæring av pasienter og pårørende

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
Benytte kunnskap om samarbeidsavtalene i pasient- og pårørendeopplæring og være pådriver for gjennomføring av avtalene	alle	2017
Videreføre samarbeidsnettverkene for læring og mestring i Møre og Romsdal	Toril og Espen	2017
Arrangere, videreformidle og delta på arena for felles fagutvikling	alle	2017
Arrangere 1-2 fagdager i året for kommuner, spesialisthelsetjenesten og brukerorganisasjoner/brukerrepresentanter	alle	2017
Benytte hverandres ressurser inn i opplæringstiltak der det er naturlig samt orientere om hverandres tilbud	alle	2017

2.4.2 Brukermedvirkning i opplæring av pasienter og pårørende

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
Lærings- og mestringssenteret og kliniske avdelinger skal bidra til at brukermedvirkning integreres i alle opplæringstiltak, jfr. EQS-prosedyrer for brukermedvirkning og utvikling av opplæringstiltak.	alle	2018
Dialogmøte med brukertilvalget i HMR, FFO og SAFO en gang pr. år (usikkert om det blir dialogmøter)	alle	2018
Delt på møte med brukertilvalget i HMR en gang pr. år	Toril	2017
Arrangere et fast møte med brukerorganisasjoner pr år	alle	2018
Bidra til gode rutiner for ivaretagelse av brukerrepresentanter innen opplæring for pasienter og pårørende, jfr. Veileder og EQS-prosedyre.	alle	2017

2.4.3 Samarbeid med universitet og høyskoler

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
Opprette kontakt med kontaktperson for både høyskoler og LMS i HMR. Samarbeidsmøte en gang pr år.(evt. møte med hver enkelt høyskole HVO, NTNU Ålesund og HIM)	Toril	2017
Bidra med foredrag (tilby) om LMS, pasient- og pårørendeopplæring og brukermedvirkning ved aktuelle høyskoler	alle	2017
Samarbeide med opplæringsansvarlig i HMR om undervisning i helsepedagogikk for LIS 1 og LIS2 (legeutd.)	Espen og Toril med bistand fra ROPP	2018
Oppfordre avdelinger som har studenter i praksis om å delta på kurs- og gruppetilbud for pasienter og pårørende.	alle	2017

2.4.4 Systematisering og bekjentgjøring av opplæringstiltak

Tiltak	Ansvarlig	Igangsatt
Informasjon om opplæringstiltakene skal være tilgjengelig til brukergruppene i en papirutgave og på websidene til HF og brukerorganisasjonene	alle	Kontinuerlig
Alle kurs blir presentert i egne brosjyrer	alle	Kontinuerlig
Sende brosjyrene og katalogen til kommunene, legesentre, apotek, brukerorganisasjonene og andre aktuelle offentlige steder, både elektronisk og i papirformat	alle	Kontinuerlig
Oppfordre avdelingene til å integrere aktivt kurs- og gruppetilbud i standardiserte pasientforløp – i.h.t. kapittel 2.1.1	alle	Kontinuerlig
Utvalgte legekantor oppsøkes for å markedsføre websidene og kurstilbudene	alle	2017-2018
Publisere nyheter om kurs og LMS aktiviteter på websidene til LMS og Facebook	Jan Ole	2017
Websidene om pasient- og pårørendeopplæring oppdateres jevnlig	Jan Ole	2017
Planlegge og igangsette en kampanje om pasient- og pårørendeopplæring i samarbeid med Høgskulen i Volda	Toril og Jan Ole	2017

Referanser:

Handlingsplan LMS Møre og Romsdal 2017 – 2021 er basert på Helse Midt-Norge RHF sin Handlingsplan for Opplæring av pasienter og pårørende 2017-2021.